

**Jani Erasmi Calliopoe in praeclarissimam confoederatarum
Belgii provinciarum victoriam, intercepta ad Scaldis ostia
universa hostium classe, ductu fortissimi ac invicti herois
Frederici Henrici principis Auraici, comitis Nassau, Vianden,
Meurs, Buren, Leerdam etc.**

<https://hdl.handle.net/1874/18777>

IANI ERASMI
CALLIOPE

UB. 630.

*In præclarissimam confœderatarum Belgij
provinciarum victoriam.*

Interceptâ ad Scaldis ostia universâ hostium classe.

Ductu fortissimi ac invicti Herois

Frederici Henrici Principis
Auracii, comitis Nassau, Vianden,
Meurs, Buren, Leerdam, &c.

ULTRAJECTI,

Ex Officina Abrahami ab Herwijck, Anno 1631.

*Nobilissimis, ampliss. clarissimisque dominis,
D. D. Ultrajectinae provinciae ordinibus,*

E T

*Amplissimo, prudentissimoque inclytæ Ultra-
jectinae urbis magistratui.*

Domini & studiorum meorum fautoribus.

*Triumphus super interceptâ Hispanorum
classe.*

Rincipis Aeraici navalia dicere bella
Mens agit, ac tantos armorum evolvere casus.
Ilicet horrendas strages, quas Martius heros
Hostili intulerit classi, quas inde reportet
Exuvias, quantos superato ex hoste triumphos.

Vos, ô Pierides, vos ô clarissima Phœbi
Lumina, vos nostris spirate faventia cœptis.
Solverat ignipedes, exactâ luce, jugales
Hesperii Sol pronus aquis, noctemque silentem
Roscida cœruleis referebat Cynthia bigis.
Jamque Hispana phalanx obscuro lumine solvens,
Turgida laxato pandebat carbasa lino.
Ipsa Brabantino circum stipata senatu
Eugenia, ad tanti subeunda pericula cœpti
Hortatur socios, diri ad certamina Martis
Intrepidis audere animis, ne sæva paveſcant
Prælia, sed stricto persistent concurrere ferro,
Donec ad optatum perducant bella triumphum.
Siquid apud superos precibus mortalia possunt
Pectora, se crebris adituram numina votis,
Dixerat, & placidos exoptat puppibus Austros:

Mox focij incumbunt, navaliaque armamenta
 Certatim expediunt, velorum panditur ala,
 Provehimur, classisque secundo defluit amni.
 Centenæ incedunt ingenti mole carinæ,
 Horrendum visu, centena immania secum
 Gestantes solido tormenta effusa metallo,
 Omnigenisque instructæ armis : non ista virorum
 Agmina, non acies, non talia robora Xerxes
 Vexit, Erechthæas cum debellaret Athenas,
 Non Agamemnoniam vindex cum Græcia classem
 Solveret e portu peritureꝝ ad mænia Troiæ.
 Usque adeo dubium, videasne natate revulsas
 Cycladas, an liquidis eat Apenninus in undis.
 Primus ibi ante omnes Janus Naffovius exit,
 Cui rerum commissus apex, summumque per æquor
 Imperium, reliqui mandata attendere iussi.

At jam vicinas bacchatur fama per oras,
 Hispanas solvissè rates, amnique secundo
 Berganas superasse arces, Tolanaque longè
 Mænia, jam certis vestigia figere terris.
 Nulla mora est, instat princeps, Mavortius heros,
 Ceu canibus studio ingenti venator odoris
 Quum capream excussit multâve indagine cervum,
 Indefessus adest, nodosque & retia tendit
 Circundans omnes aditus : sic undique fidos
 Advocat Auræicus focios, aptare rudentes,
 Aptare antennas, summis dare suppara velis
 Mandat, & infestis hostem intercludere proris.
 Utque excandescant animi, rapidisque ferantur
 Passibus, & lætis ineant certamina votis,

Grandia

Grandia venturæ promittit gaudia prædæ.
Ergo omni studio, tortâ pernicious hastâ,
Nautica turba ruit, fummoque annixa labore
Contosque, harpagesque, informiaque armamenta,
Telaque, terrificique parat tormenta fragoris.
Mox iter, assumptis electâ pube manipulis,
Ingredimur, Zephyrique impellunt vela secundi.

Nox erat, & cæco mundum velabat amictu
Luna nigris invec̄ta rotis, cum clamat ab alto
Navita, fulcandas qui prævius edocet undas,
Hispanas vidisse rates, terræque propinquas,
Nomine quæ divæ fortitur nomen ab Annæ.
Nec dubium, apparere faces, & plurima cerni
Lumina, quæ celsis fulgent rutilantia clavis.
Festinate viri, date vela, impellite remos,
Pergite, ferte rates, Riphæis ocyus Euris
Pellamus refides animos, desueta triumphis
Agmina, pellamus damas cervosque fugaces,
In sua more suo sese cunabula condent.
Heu stirpem invisam Batavis, maria aspera juro,
Tempus adest, quo te Batavorum dextera ferro
Contundet, piscesque impasti corpora lambent.
Dixerat, & celeri percurrens cærule pinu
Martius adversos fertur bellator in hostes.
Consequimur cuncti cursu contendere eodem.

Jamque intra teli jactum progressus, Iberam
In puppim explofit densa inter nubila telum
Fulminis in morem, non sic se lampade vecors
Salmoneus jactavit ovans, fixitque carinam
Pondere, præcipitemque immani turbine adegit.

Aspirat facilis primo Tritonia capto.
Infurgit clamorque virum, clangorque tubarum.
Continud abruptum diverso ex agmine murmur
Attollit magis atque magis: Ferte arma parati,
Arma viri, reboant undæ, cælumque remugit,
Ceu quondam in sylvis leni cum flamine primum
Offensæ crepitant frondes, & lenta susurrant
Murmura, mox valido si turbine fortior Auster
Incubuit, stragemque dedit, sonat omne tumultu
Confusum nemus, & populata cacumina jactat.

Confestim oppositis classes configere proris
Incipiunt, sulphurque globosque emittere mixtis
Fulminibus, resonant ærata utrimque boatu
Tormenta horribili, volitantque ingentia ferri
Pondera, per densas curvis compagibus alvos,
Involvuntque ruuntque horrendâ strage carinas.
Mox aliud super atque aliud figuntque, volatque
Hinc atque hinc, iterum atque iterum fragor intonat ingens.
Qualiter horrificis solet Ætna tonare ruinis,
Cum procul ex altis flammam exspirare caminis
Cernitur: aut si parva licet componere magnis,
Non secus ac si quâ penitus vi terra dehiscens
Rumpatur, ruptoque ingens Acheronte vorago
Tartareas referet fauces, alta ostia Ditis,
Quinquaginta atris immanis hiatibus hydra,
Horrendum visuque oritur trepidabile monstrum,
Terribili sonitu per aperta foramina sparsas
Ore vomens flammæ, flammisque sequacibus iras.
Intremuere undæ, & cælum tonat omne tumultu,
Inde ruunt focij, ceu sævum turba leonum

Intrepidi

Intrepidi, incumbuntque tenaci astringere dente
Et ratibus sociare rates, componere utrimque
Corpora corporibus, conjungere pectora junctis
Pectoribus, Istrictoque capeffere prælia ferro.
Nec mora, concurrunt, fociantur, & oribus ora
Adverfi obtendunt vicina in bella manipuli.
Res gladiis geritur, pariter sternuntque caduntque
Immixti, nunc æqua favet Bellona Brabantis,
Nunc Batavis, dubius mediis Mars errat in armis.

Interea tanto armorum flagrante tumultu,
Rosca puniceo Pallantias exit amictu,
Æquoreos exosa toros, roseisque capillis
Splendida, nocturnas dispellit luce tenebras.
Non tamen ardentis acies sævissima mittunt
Prælia, sed Batavi collatis viribus instant
Hostiles sparfisse rates, unumque laborant
Ut fociis socias valeant disjungere proras,
Nec mirum, quid enim diro in certamine vires
Disjectæ : oppositi contra nituntur Iberi.
Jam magis atque magis, neutrâ fugiente catervâ,
Gliscit in arma furor, cæcæque utrimque phalanges
In gladios & tela ruunt, cum surgit opaca
Mox nebula, involvens spiffis freta lata tenebris.
Discite jam cæco qui creditis omnia fato,
Quid fit in humanis divina potentia rebus.

Ecce per incertas sedes, perque invia nautis
Æquora, ubi densis puppes sistantur arenis,
Disjicit Hispanas caligo exorta carinas
Triginta inclinant naves; immania sese
Corpora non possunt inimico evolvere ponto,

Lassa ruunt, penitusque vadis illisa recumbunt.
Tunc demum ardescunt Batavi mucrone corusco
In reliquas sævire rates, horrenda boatu
Insurgunt tormenta novo, glandesque minores
Liventis plumbi mirando robore torquet
Miles, ut æstivis effusus nubibus imber
Denfatas, longasque infigit cominus hastas.

Parte aliâ Hispani longo in certamine languent,
Dejectisque cadunt animis, ceu frondibus ingens
Sylva dolet lapsis boreali impulsa tumultu.
Non rabies, non ardor adest, quasi Gorgone visâ,
Obriguere metu, quæruntque per avia ponti
Effugium, rectâ, nunc obliquante carinâ,
Nunc huc, nunc illuc, confusique orbibus orbes
Confusos ineunt cursus, aliosque recursus.
Pars desperati, projectis turpiter armis,
In mare præcipitant : pars se committere summis
Festinant malis, atque alta cacumina scandunt :
Elidunt alios alij, ceu semine Cadmi
Surrexit Dircaea cohors, ceciditque suorum
Vulneribus, strictis victores ensibus urgent,
Obviaque infesto sternentes corpora ferro
Occiduntque teruntque hostem, funduntque fugantque.
Non secus ac præceps hiberno flumine torrens,
Cum tumidus latè ac pluviis hiemalibus auctus,
Proruit adversas infano vertice sylvas,
Obstantesque trahit ripas, camposque per omnes.
Cum sonitu ruit, ac rapido rotat omnia fluctu,
Non mihi si linguæ centum sint, oraque centum,
Multifidusque ruat totidem per pectora Phœbus,

Omnia

Omnia cæſorum narrare cadavera poſſem ;
Non quantas ſtrages, quot triſtia funera paſſim
Hauſerit illa dies, & ad inum miſerit Orcum.

Maxima ſe Batavis permittit turba catenis,
Innumerique duces, & clarâ ſtirpe creati
Signiferi : accedunt, patratâ clade, manipuli,
Millia captorum, duplicesque ad ſidera palmas
Tendentes, pavidoque orantes murmure vitam,
Adverſa aſſiduis incuſant numina votis.
Ipſe gubernandæ claſſis moderator Janus
Sollicito impendens evitat remige fatum,
Victorumque manus, vix unâ nave, cruentis
Fluctibus, & tardâ per denſa cadavera prorâ.
Præda ingens, octona argenti vaſcula puri,
Provehitur, cunctæque Hollando remige puppes
Incedunt, & verſa ſuis a pluſtria clavis
Arbitrio victoris habent, bellique ſiniſtri
Indicio, nullis redeunt per cærulea velis.

Janque propinquabant caſtris, cum Martius heros
Auricus princeps longiſſima captivorum
Agmina reſpiciens, ſcitari & quærere cauſas ;
Quænam Tiſiphone, quænam ſtimulavit Erinnyſ
Innumeras armare rates ? quid tanta virorum
Agmina, quæ cæcos, Circei graminis inſtar,
Implicuit rabies animos, quæ inſania tantum
Diſcrimen tentare ſui, Batavumque per æquor
Infeſtas agitare trabes ? quæ cauſa Brabantum
Impulit, ut tantis ſeſe committeret auſis ?

Unus ad hæc, triſti rumpens ſuſpiria voce :
Undatum pelagique potens, fortiſſime princeps,

Cui trifidâ late auscultat maris arbiter hastâ,
Cuncta equidem, quæcunque scio, tibi vera fatebor.
Sæpe Brabantini proceres asperrima tandem
Optarunt posito mitescere sæcula ferro,
Atque adeo longis fessi discedere bellis,
Optarentque etiam, sed fictâ callidus arte
Pacificos animos optatâ pace sacerdos
Avocat, & vanis suspendet pectora votis.
Nunc has, nunc illas posse expugnariæ urbes :
Hos modò, nunc istos portus : nunc ista teneri
Æquora ! nunc istos amnes : nunc tempus adesse,
Hispanæ ut Batavis aquilæ figantur arenis :
Quæque immensa cavi spirant mendacia folles.
Is tantam armari classem, tanta agmina demens
Persuasit, seseque Hollando immittere ponto,
Et Willemstadiis proras advertere terris,
Hic belli sedes & propugnacula mirum
Utilia, exiguo componi posse periclo.
Unde queas Bergam fociis disjungere campis,
Internumque tenere fretum, prædasque agitare
Assiduas, paucisque anniti puppibus, ut sit
Integra Zelando divisa Batavia mundo.
Proh miseram sortem, ah duri inclementia fati !
Quanta jacet classis ! quanto sudore Brabantis
Instaurata viris, operamur nocte dieque
Ingentes aptare trabes, resonatque tumultu
Assiduo excoctum lassâ fornace metallum,
Non sic ignifluis Lipare fumosa tabernis
Intonuit, nullum tanto sudore Pyracmon
Aut Steropes construxit opus : quis censeat istas

Impensas

Impensas, immensum argenti pondus & auri,
Quod Tartesiis farcire haud posset arenis
Tempesta pretiosa Tagi, fortissime princeps,
Cuncta hæc jam vestras subeunt devicta catenas.

Hæc ubi dicta dedit, captivorum millia longo
Agmine procedunt, durisque obnoxia vinclis,
Berganas arces & mœnia celsa revifunt.
Heic ubi fatales campos, ambustaque quondam
Castra terunt, clarosque suorum cœdibus agros.

Hæc est egregiis victoria digna trophæis,
Quâ non majorem Decius, fortissime Camillus,
Aut Marius retulit, quamvis dominantia latè
Agmina Cimbrorum miserandâ strage represit,
Alpinaeque nives Boreali sanguine tinxit.
Romani & Græci cedant, & quicquid ab ortu,
Quicquid ab occasu populorum est, & vaga quicquid
Tethys obit, refluxoque allatrant æquora ponto.
Salve, invicte heros, salve invictissime princeps,
Nunc age, magnificos victor molire triumphos,
Et trabem ornatus, laurique ex fronde coronam
Impositam gestans capiti, sublimis in alto
Provectus curru, laribus te redde paternis.

